

Forfatter: Holberg, Ludvig

Titel: Udrag fra Værker i tolv bind 1: Natur- og folkeret

Citation: Holberg, Ludvig: "Værker i tolv bind 1: Natur- og folkeret", i Holberg, Ludvig: *Værker i tolv bind 1: Natur- og folkeret*, udg. af F. J. Billeskov Jansen, Rosenkilde og Bagger, 1969-1971, s. 298. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-holb11val-shoot-idm140209964395136/facsimile.pdf> (tilgået 02. maj 2024)

Anvendt udgave: Værker i tolv bind 1: Natur- og folkeret

EPISTLER

- 422-23) berettes om Bossuet's Paavirkning af Turenne. Dennes Omvendelse fandt Sted 1668. - *Proselyter*, Personer, der gaar over fra en Religion til en anden.
- S. 134. *infallible*, infallibel, ufejlbarlig. - *Hercules*, »Kraftkarl«. - *Consilia*, lat. Kirkeforsamlinger. - *Mr. Placcite*, Jean la Placcite (1639-1718) forlod Frankrig efter Nantes-Ediktets Ophævelse 1685 og virkede 1686-1711 i København ved den reformerte Flygtningemenighed. Hans Hovedværk *De insanibili Romanæ ecclesiæ scepticismo* (Om Romerkirkens uheldedelige Tvivlsyge) udkom Amsterdam 1696.
- S. 135. *Dissertation*, Afhandling. - *det Skib etc.* Febr. 1715 indberettede en Marinevagt, at han ved Maanens Opgang havde iagttaget Billedet af en Fregat i Maanens Skive. Hans Beretning herom er ledsaget af en Tegning, som er gengivet i Danske Samlinger, IV, 1868-69, 363, hvor Rapporten er optrykt. Iagttageren tænker ikke paa, at han antagelig har set et Skib passere foran Maanen, da denne kom op over Havfladen. - *Niels Klins Rejse*, se Bind IX! - *Raisons*, fr. Grunde. - *Montagne*, Michel de Montaigne, fransk Moralfilosof (1533-1592), *Essais*, Livre III, Chap. II. - *Infallibilitet*, Ufejlbarlighed. - *Successores*, lat. Efterfølgere. - *item*, lat. endvidere.
- S. 136. *Democritus*, græsk Filosof (ca. 460-360 f. Kr.). - *var kommen ud i Bevægelse*, havde sat sig i Bevægelse. - *Morerne*, Maurerne, Araberne i Spanien. - *Plutarchus*, den græske Forfatter og Filosof Plutark (ca. 46-120). - *positive*, fastsatte, givne.
- S. 137. *Hobbesins*, den engelske Filosof Thomas Hobbes (1588-1679). - *Locke*, John Locke, engelsk Filosof (1632-1704). - *Philosophical Essays*. Holberg mener Locke's *Essay concerning Human Understanding* (1690). Han læser dette i den franske Oversættelse, som hed *Essai philosophique etc.* (se Note til Ep. 17), men vil her lade Læseren forstaa, at han oversætter fra Engelsk. - *Raison*, fr. Grund. - *Proposition*, Ytring. - *proponer*, fremsætter.
- S. 138. *Udveje*, Afveje, Vildspor.
- S. 139. *konstige*, kunstfærdige. - *Lacedæmonierne*, Spartanerne.
- S. 140. *Brød kand ikke være Kiød*, Hentydning til den katolske Transsubstantiationslære med Troen paa Nadverbrødet's og -vinens Forvandling til Kristi Legeme og Blod. - *om Petro Alexiowitz*, om Peter den Store, russisk Kejser 1682-1725. - *Contra etc.*, lat. Mod den som nægter Grundsætningerne, kan der ikke disputeres anderledes. - *Provincien*, Provinzen. - *Societetet*, Selskabet. - *acquiescerer*, samtykker. - *St. Pierres ... Forslag*, den franske Utopist Abbed Saint-Pierre (1658-1743) fremsatte 1713-15 et Forslag om evigvarende Fred gennem Indgaaelse af en europæisk Fredsalliance, et Fredens Forbund, der